

Digitale toegankelijkheid

Yousuf Yousufi & Jolies van Pomeran
Aanjaagteam digitale toegankelijkheid VNG

Marlies Klooster van Digitoegankelijk TOP

Vragen aan u tijdens de presentatie

- Gebruik de Menti app op uw mobiele apparaat of open: <https://www.menti.com>
- Gebruik code: **8628 3275**
- Deze presentatie wordt opgenomen. Als u niet in beeld wilt komen dan graag uw video uitzetten.

1. Introductie
2. Digitale Toegankelijkheid
3. Dashboard Digitoegankelijk TOP
4. Audits
5. Digitaal toegankelijk inkopen
6. Handige links

Yousuf Yousufi, ambassadeur digitale toegankelijkheid

Marlies Klooster, adviseur Digitale Toegankelijkheid TOP

Jolies van Pomeran, leveranciersmanager digitale toegankelijk |

Hoe werkt dat? 'Surfen zonder zicht'? Door Rik Wouter

Bekijken nu of achteraf: <https://youtu.be/ju8EHdREMKI>

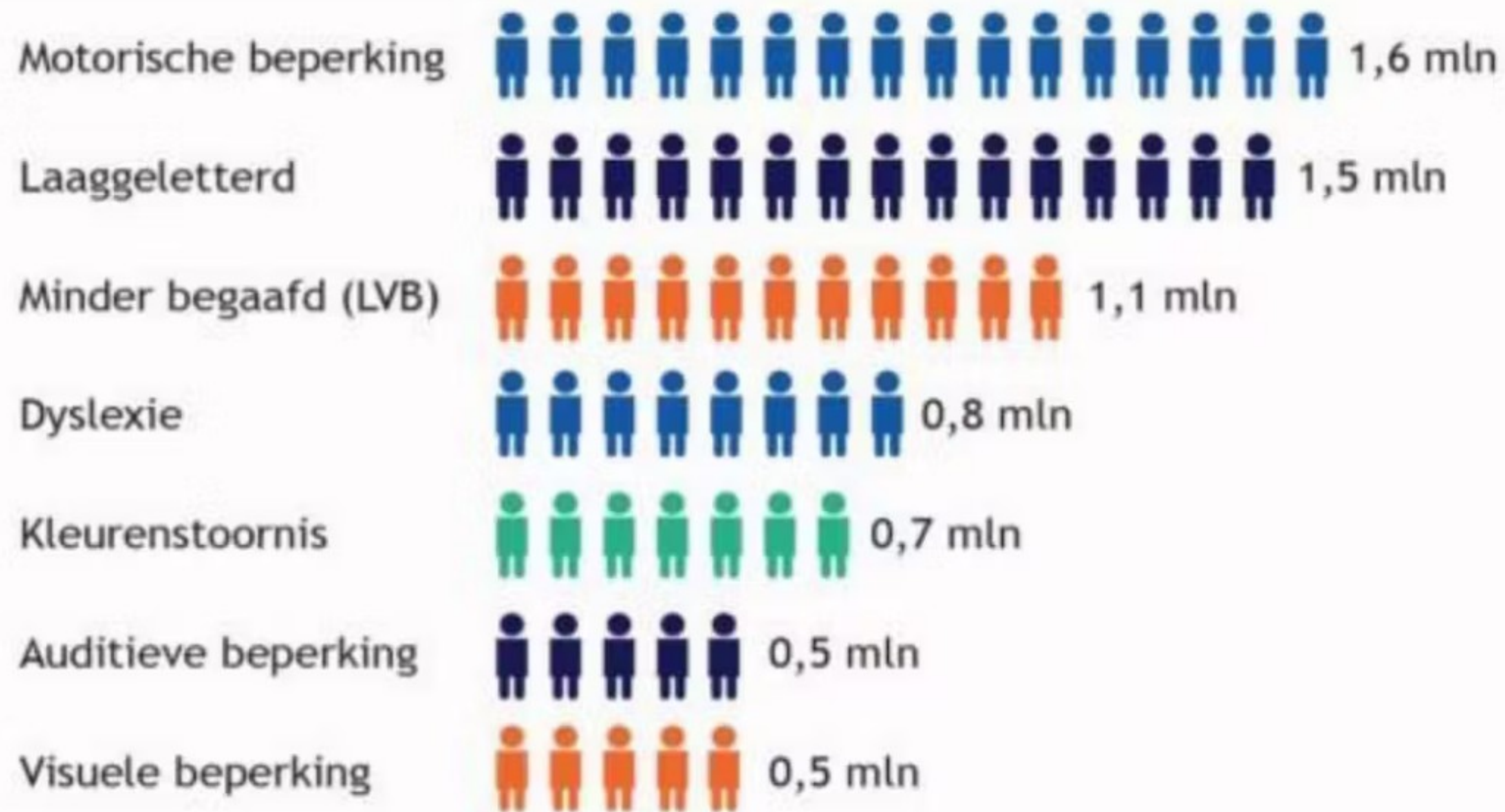

Toegankelijkheid is voor iedereen belangrijk, want...

1. 'Beperkingen' van gebruikers zijn: permanent, tijdelijk en/of situationeel.
2. Google is 'blind': toegankelijkheid is dus goed voor de vindbaarheid van je informatie.
3. De laatste keer dat je een pdf probeerde te lezen op je mobiel? :(
4. En vergeet ouderdom niet...

	Permanent	Temporary	Situational
Touch	 One arm	 Arm injury	 New parent
See	 Blind	 Cataract	 Distracted driver
Hear	 Deaf	 Ear infection	 Bartender
Speak	 Non-verbal	 Laryngitis	 Heavy accent

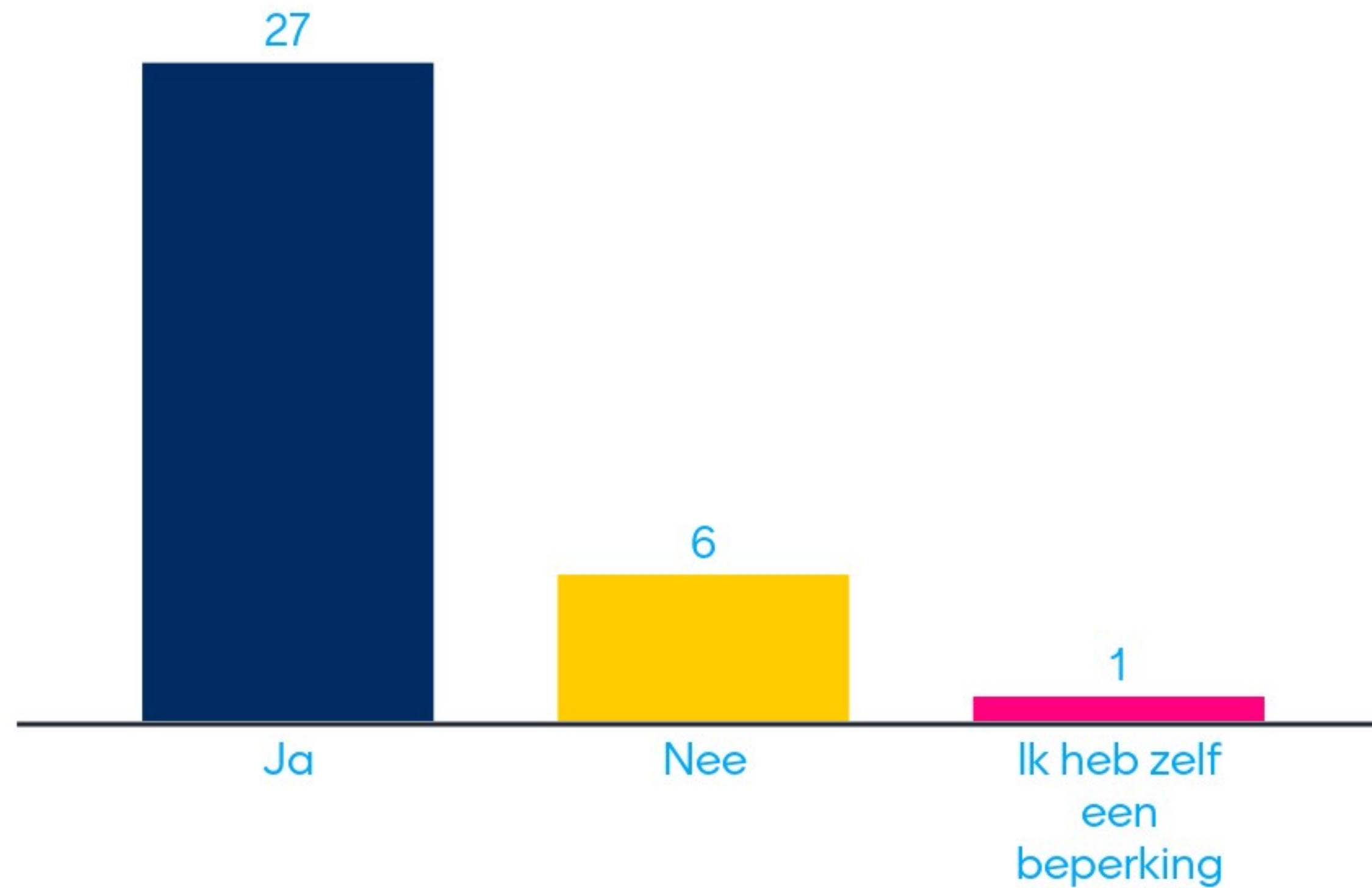

Figuur 1.1: Aantallen mensen met beperkingen (samengesteld uit bronnen van CBS, Volksgezondheidszorg (.info)⁷, SCP⁸, Gezondheidsmonitor GGD en RIVM).

“Voor 25 procent van de inwoners zijn websites en apps niet zomaar toegankelijk.”

Kent u mensen in uw omgeving met een beperking?

Standaard is 'Digitoegankelijk' = WCAG

De 4 principes van de WCAG: eisen voor ontwerp, bouw en beheer

- **Waarneembaar** (omschrijf of toon het als ik het niet kan zien of horen, maar ook kleurcontrast, schaalbaar etc.)
- **Bedienbaar** (zorg dat ik kan navigeren, met welk middel ook)
- **Begrijpelijk** (zorgt dat mens en software het begrijpt, geef bijv. taal pagina aan, geef ook fouten duidelijk aan)
- **Robuust** (code en elementen zijn okay, dit zorgt ervoor dat het werkt, ook met verschillende hulpsoftware en apparaten)

Deze principes worden uitgewerkt in succescriteria: er zijn er 50 om aan te voldoen. Zie de [Nederlandse vertaling WCAG](#)

Huidige wetgeving gaat over versie WCAG 2.1 AA.

- Wetgeving Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid
- EU richtlijnen

Iedereen moet informatie en diensten van de overheid kunnen bereiken en gebruiken. Ook digitale informatie en diensten.

Dit wordt getoetst aan de hand van de WCAG2.1 richtlijnen en geaudit door onafhankelijke auditors.

De richtlijnen gaan over techniek en over content.

Overheden zijn nu nog alleen verantwoordelijk en moeten hun status van toegankelijkheid aantonen met een toegankelijkheidsverklaring.

In 2025 worden marktpartijen* ook wettelijk verplicht gesteld.

1. Een verklaring opstellen en publiceren (zie www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register)
2. De verklaring onderbouwen met een onderzoeksrapport (audit) over de toegankelijkheid van de website of applicatie.
3. In de verklaring aangeven welke maatregelen de organisatie neemt om de toegankelijkheid te verbeteren.

De Tweede Kamer wil dat de overheid haast gaat maken met de digitale toegankelijkheid. De parlementariërs Bisschop (SGP), Ceder (CU) en De Kort (VVD) dringen daarop aan in een motie.

Ze vragen de regering in het eerste kwartaal van 2022 een stappenplan naar de Kamer te sturen. Dat plan moet voorzien in het zo snel mogelijk voldoen aan de eisen van het besluit digitale toegankelijkheid overheid.

Uit de Monitor digitale toegankelijkheid 2021 blijkt dat slechts vier procent van de overheidswebsites volledig digitaal toegankelijk is. Dat wil zeggen dat ze aantoonbaar toegankelijk zijn voor burgers met een beperking. Bijna een kwart voldoet gedeeltelijk. De problemen zijn benoemd, terwijl maatregelen zijn gepland. Nog eens een klein kwart heeft de eerste maatregelen genomen. Vijftien procent voldoet niet. twee derde geeft geen informatie.

Ook aan de apps van de overheid mankeert veel. Van de 108 apps met een toegankelijkheidsverklaring voldoet alleen de Berichtenbox-app volledig aan alle eisen. 22 apps voldoen gedeeltelijk. 27 apps hebben 'eerste maatregelen genomen', maar zijn er nog allerminst. De overige 58 apps voldoen niet aan de toegankelijkheidseisen.

De Kamerleden wijzen erop dat al sinds september 2020 voor websites en apps allerlei eisen voor toegankelijkheid gelden.

MOTIE VAN DE LEDEN STROLENBERG EN DE KORT

Voorgesteld 13 oktober 2022

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de samenleving digitaliseert en dus ook de toegang tot de overheid steeds meer een belangrijke wordt en via de digitale weg plaatsvindt;

overwegende dat ingevolge het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid mobiele applicaties uiterlijk 21 juni 2021 aan de gestelde eisen van toegankelijkheid moesten voldoen;

overwegende dat slechts 8% van de huidige websites en apps van de overheid toegankelijk is voor mensen met een beperking;

overwegende dat mensen met een beperking worden beperkt in het gebruik van dan wel worden uitgesloten van deelname aan websites en apps van de overheid;

verzoekt de regering zo spoedig mogelijk in haar aanbestedingen voor nieuwe websites en apps van de overheid de toegankelijkheidseisen, genoemd in het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid, op te nemen;

verzoekt de regering tevens om zich in te spannen dat zo spoedig mogelijk alle huidige, ontoegankelijke websites en apps van de overheid voldoen aan de gestelde toegankelijkheidseisen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Strolenberg
De Kort

-
- › [Trainingen voor ontwikkelaars in februari 2023](#)
  - › [Alles over het nieuwe Dashboard DigiToegankelijk](#)
  - › [DigiToegankelijk gaat overheidsorganisaties ondersteuning bieden](#)

Een toegankelijke digitale overheid

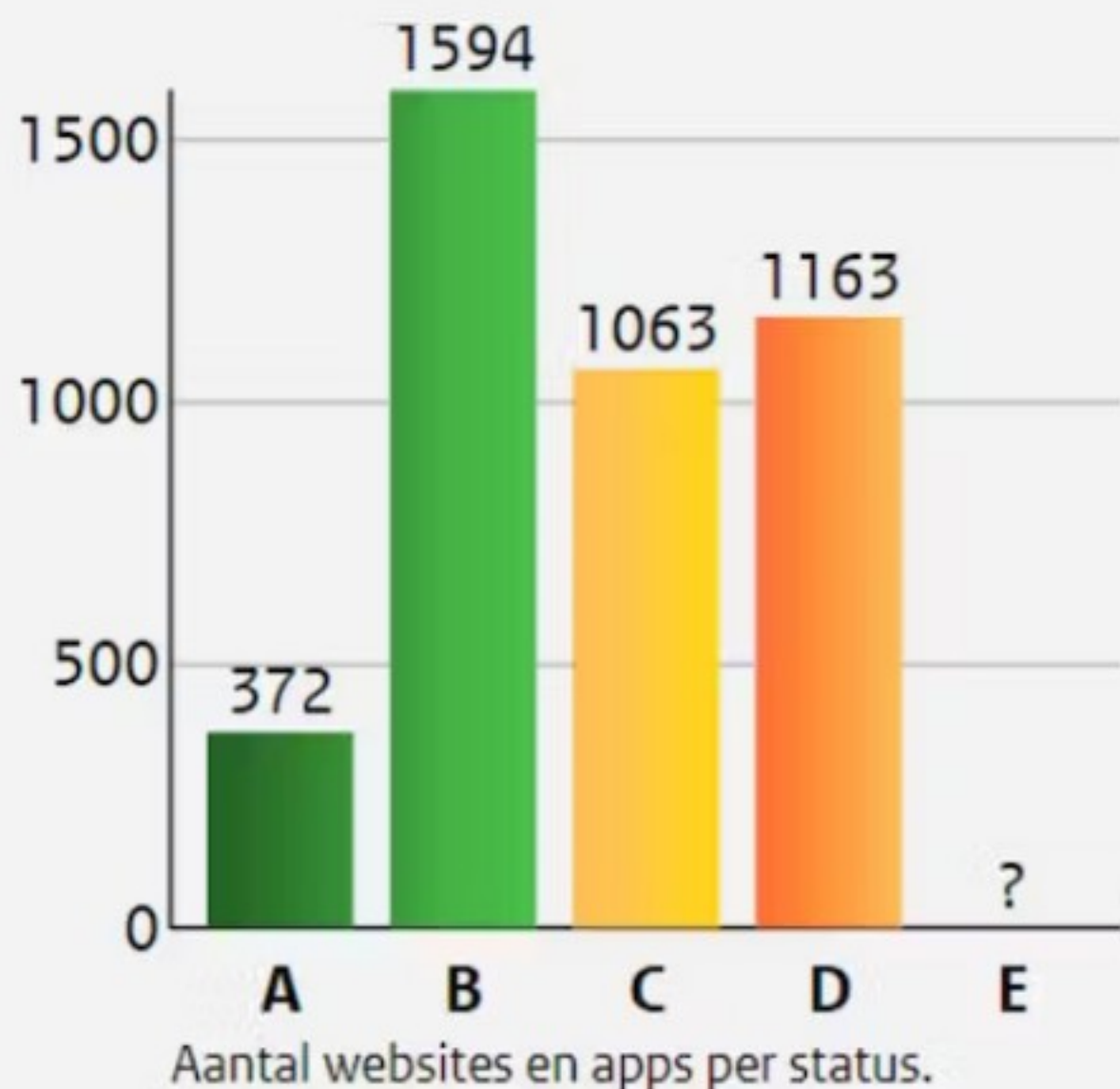
Ieder mens heeft het recht om te leven als ieder ander. En om mee te doen in de samenleving. Meedoen in de *digitale* wereld hoort daar natuurlijk bij. Daarom is het

DigiToegankelijk ondersteunt het versneld toegankelijk maken van belangrijke overheidsapps

09 feb 2023

Grafiek Tabel

Status van toegankelijkheid

- A: Voldoet volledig
  - B: Voldoet gedeeltelijk
  - C: Eerste maatregelen genomen
  - D: Voldoet niet
  - E: Geen verklaring
- (? betekent nog niet opgenomen)

3029 websites en apps voldoen aan de wettelijke verplichting

Dit zijn alle websites en apps met Status A, B of C.

[Meer over de wettelijke verplichting](#) ▼

372 websites en apps voldoen aan de toegankelijkheidseisen

Dit zijn alle websites en apps met Status A.

[Meer over de toegankelijkheidseisen](#) ▼

Dit dashboard wordt nog aangevuld

Op dit moment verzamelen wij overheidswebsites en -apps zonder verklaring (status E). Dat betekent dat er de komende maanden mogelijk sites en apps bij kunnen komen. [Help je mee?](#)

Hoe schat u in hoe uw overheidsorganisatie ervoor staat op het dashboard?

31 Antwers

B

Beroerd

Voldoet gedeeltelijk.

Op het Dashboard staat Alkmaar nog op een C.

Wij voldoen niet

Ik heb geen idee

Weet ik niet

Ik denk dat we voor een groot deel voldoen

Vooral c

Hoe schat u in hoe uw overheidsorganisatie ervoor staat op het dashboard?

31 Antwers

Deels voldoen

Wij voldoen niet. (wisten we al)

Redelijk goed

Geen idee.

Ik hoop dat we voor een deel voldoen.

De meesten voldoen niet

Redelijk

Raadsinformatiesysteem B, de GO app een D, Notubiz een C

Daar kan ik niets over zeggen..

Hoe schat u in hoe uw overheidsorganisatie ervoor staat op het dashboard?

31 Antwers

We moeten nog beginnen

Geen idee, scoort niet erg hoog

We voldoen deels. De gemeentelijke site doet het goed, maar ris is lastig ivm ingekomen stukken en bijlagen.

Een klein deel

Geen idee...

Geen idee, er wordt aan gewerkt

Gedeeltelijk

Helft van de websites scoort een D

De hoofdwebsites van de gemeente en gemeenteraad hebben status B. De overige C

Hoe schat u in hoe uw overheidsorganisatie ervoor staat op het dashboard?

31 Antwers

redelijk goed

Ik denk dat we voor een deel voldoen. Net
getoetst maar nog niet ingevuld

Ooo niet slecht 11 met een B n 3 D

Geen idee. Wij werken met ibabs.

Proces van een onderzoeksbureau

We beginnen met een inspectie

U ontvangt een rapport

We gaan met u in gesprek

Aan de slag!

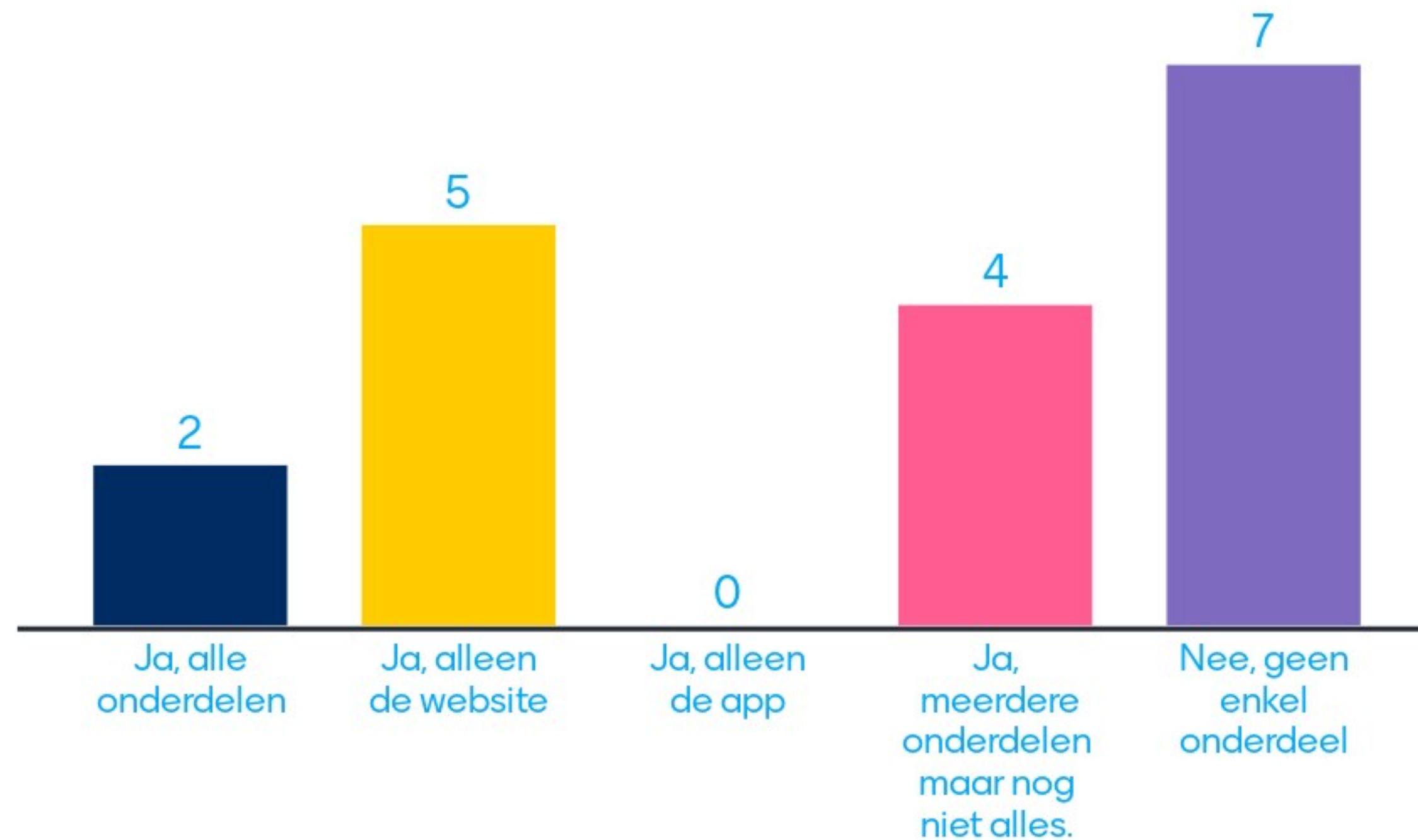
Hertesten

Feest!

Is uw RIS al getoetst in een audit op de WCAG2.1?

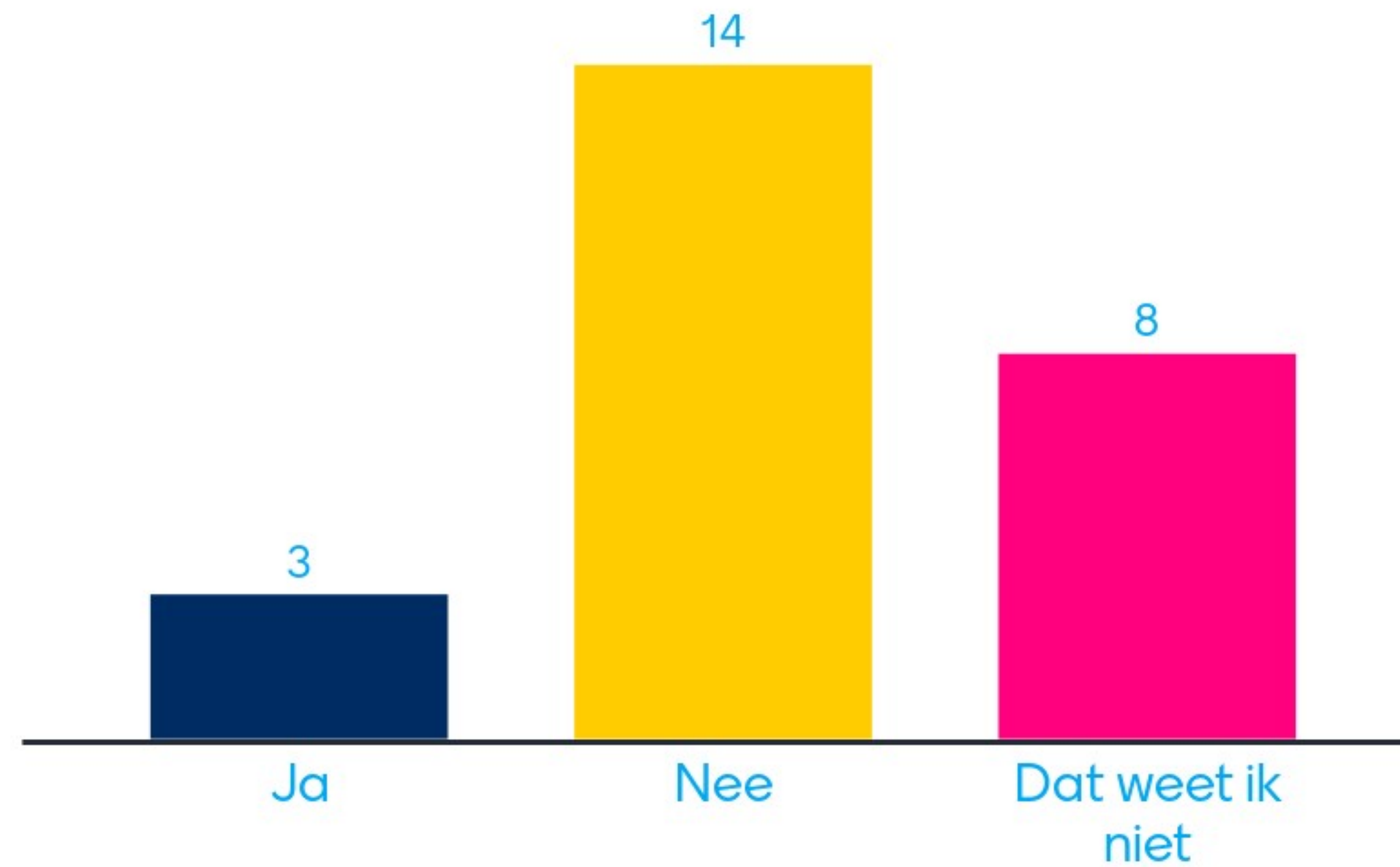
1. Volksvertegenwoordiger
2. Budget recht
3. Horizontale verantwoording

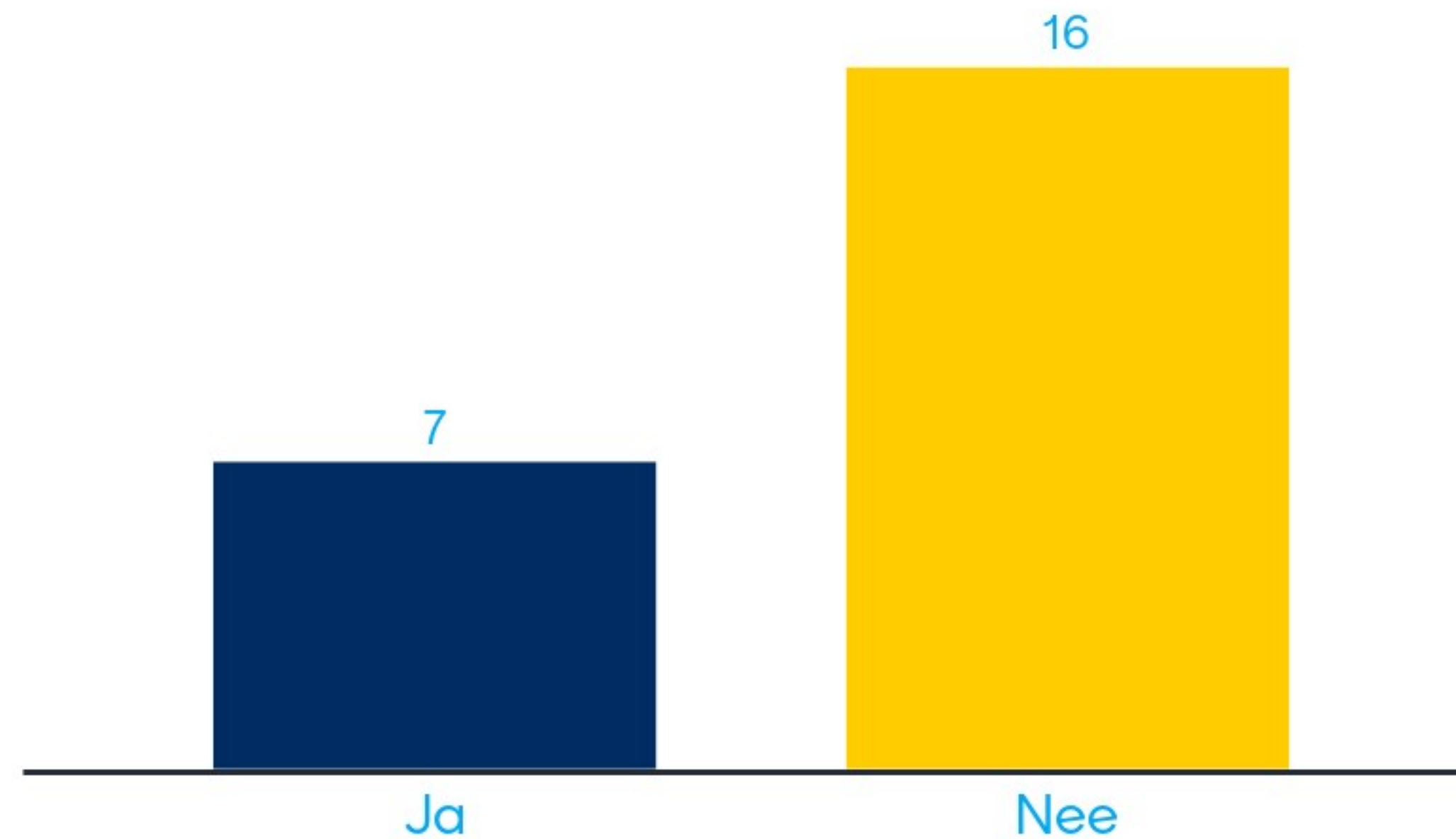

Is uw raad geïnformeerd over de status van digitale toegankelijkheid van de verschillende websites en apps?

Heeft u het verzoek gekregen van de gemeente/overheidsinstatie om de raadsinformatie-software toegankelijk te maken?

Digitaal Toegankelijk Inkopen

Gemeentelijke Inkoop bij ICT Toolbox

Art 6. GIBIT voorwaarden stelt:

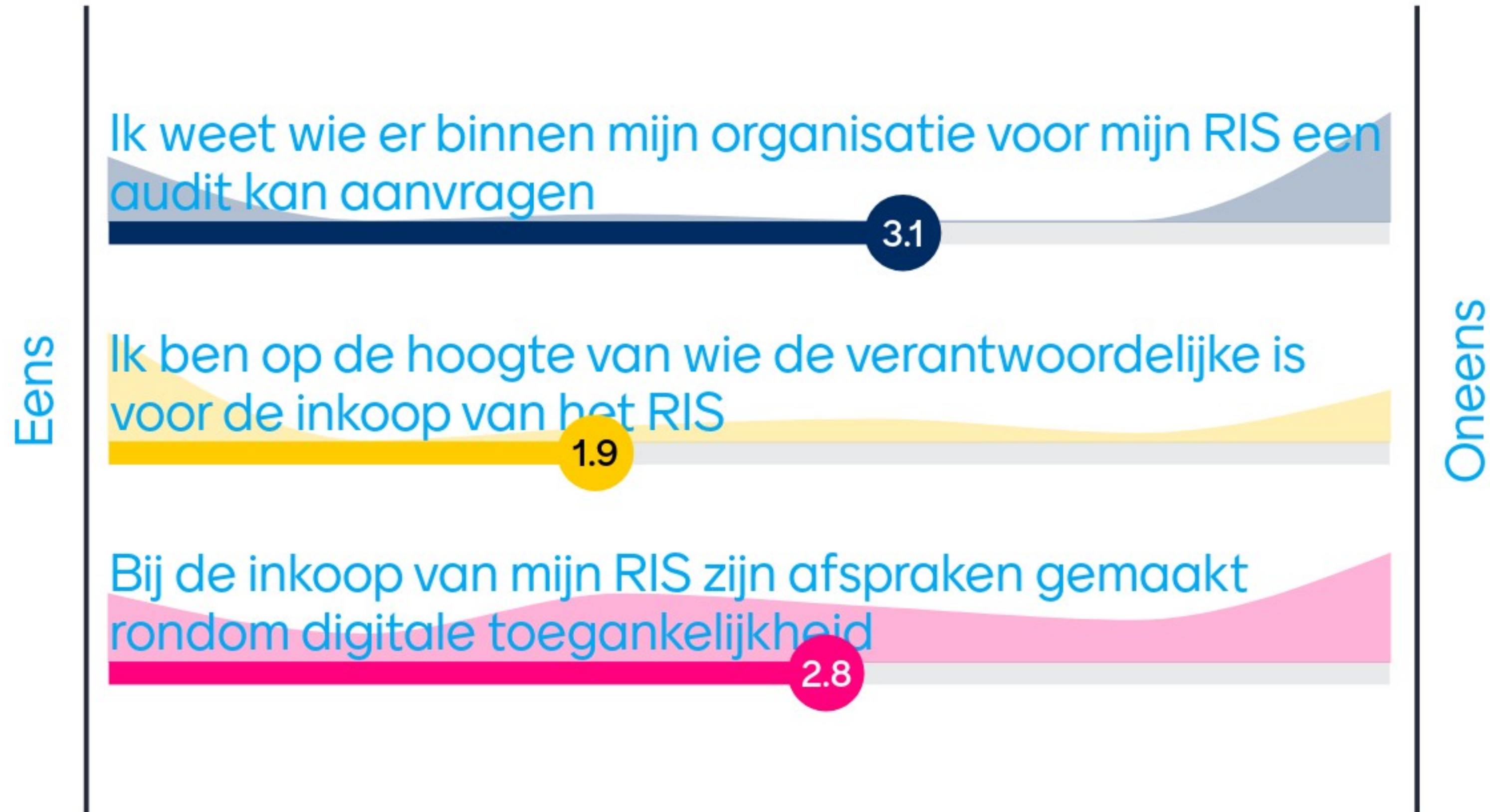
- dat ICT prestatie voldoet,
- preventief is getest,
- of als een rapportage kan worden overlegd dat wordt voldaan
  - Publicatie kan in de Softwarecatalogus
- dat in de acceptatie wordt getoetst of wordt voldaan

VNG werkt samen met relevante partijen aan een baseline document voor inkoop van Bestuurs- en Raadsinformatiesystemen of mogelijke gezamenlijke inkoopmogelijkheden.

Op 9 mei is er een digitale bijeenkomst voor inkopers, over digitale toegankelijkheid.

Stellingen:

Waar loopt u het meeste tegenaan bij het gebruik van de RIS/BIS app en website? (graag de leverancier erbij vermelden)

21 Antwers

Ibabs zet geen stap voor- of achteruit met het verbeteren van toegankelijkheid.

Niets wat me nu te binnenschiet (ibabs).

Notubiz: documenten zijn lastig terug te vinden.

Dat de pdf's toegankelijk zijn, dat is vanuit de organisatie Het RIS is van Notubiz

GO, ze vinden vragen die we stellen over toegankelijkheid maar lastig. Zou fijn zijn als ze voorloper willen zijn.

Doorzoekbaar maken van documenten

Zoekfunctie beperkt zeker in vergelijking met Google (zowel iBabs als Notubiz)

Toegankelijkheid van PDFs die worden aangeleverd vanuit de organisatie

Gemeente Oplossingen- PDF's digitaal toegankelijk maken. Worden opgesteld en ondertekend ingescand. Plaatjes/tabellen en ondertekeningen voldoen niet aan de eisen.- Ondertiteling vergaderingen

Waar loopt u het meeste tegenaan bij het gebruik van de RIS/BIS app en website? (graag de leverancier erbij vermelden)

21 Antwers

GO - hebben een eigen toegankelijkheidsstraject en willen alleen wijzigen doorvoeren die voor alle gemeentes gelden. Hierdoor kunnen wij niet verder

G.O. nemen geen initiatief inzake toegankelijk

PDFs toegankelijk maken

de GO app

Parlaeus: toegankelijkheid pdf

Inloggen lukt soms niet (GO)

iBabs blijft achter met het bieden van oplossingen voor toegankelijkheid

Toegankelijkheid audiobestanden (GO)

Notubiz is er hard mee bezig

Waar loopt u het meeste tegenaan bij het gebruik van de RIS/BIS app en website? (graag de leverancier erbij vermelden)

21 Antwers

Geen idee

Wij hebben ibabs als leverancier.Vastlopen/haperen van systeem,

GO - technisch voldoet het RIS en app (o.a. opbouw en doorzoekbaarheid van pagina's)Inhoud (documenten) ligt bij de gemeenten

- [VNG: https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/digitale-toegankelijkheid](https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/digitale-toegankelijkheid)
- [DigiToegankelijk: https://www.digitoegankelijk.nl/](https://www.digitoegankelijk.nl/)
- [Dashboard: https://dashboard.digitoegankelijk.nl/](https://dashboard.digitoegankelijk.nl/)
- [Register: https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register](https://www.toegankelijkheidsverklaring.nl/register)
- [Gebruiker centraal: https://www.gebruikercentraal.nl/](https://www.gebruikercentraal.nl/)
- [Webinar: https://vng.nl/agenda/webinar-digitale-toegankelijkheid-voor-inkopers](https://vng.nl/agenda/webinar-digitale-toegankelijkheid-voor-inkopers)
- [Softwarecatalogus: https://www.softwarecatalogus.nl/](https://www.softwarecatalogus.nl/)
- [WCAG Richtlijnen: https://wcag.nl/kennis/richtlijnen/wcag-2-1-richtlijnen/](https://wcag.nl/kennis/richtlijnen/wcag-2-1-richtlijnen/)
- [Hulpmiddelen: https://www.gebruikercentraal.nl/instrumenten/](https://www.gebruikercentraal.nl/instrumenten/)

@ Yousuf.Yousufi@vng.nl

@ Jolies.VanPomeren@vng.nl

@ Marlies.Klooster@ictu.nl

This slide is linked to another presentation and is only viewable from the app

